

**Dunavarsány Város Önkormányzatának
Polgármestere**

✉ 2336 Dunavarsány, Kossuth Lajos utca 18., titkarsag@dunavarsany.hu
☎ 24/521-040, 24/521-041, Fax: 24/521-056
www.dunavarsany.hu

ELŐTERJESZTÉS

*Dunavarsány Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2012. december 11-ei rendes ülésére*

Hiv. szám: 5750-3/2012.

Tárgy: Javaslat új Esélyegyenlőségi Program
elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

Dunavarsány Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programját a Képviselő-testület 66/2011. (IV. 12.) számú határozatával 2012. december 31. napjáig hagyta jóvá.

Vas Zoltánné iskolaigazgató az Esélyegyenlőségi Programban meghatározott célokat és feladatokat, valamint a vonatkozó jogszabályoknak való megfelelést áttekintette, a benne szereplő adatok helyességét ellenőrizte és aktualizálta azokat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Dunavarsány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Dunavarsány Város Önkormányzatának 2013-2018 évekre vonatkozó Esélyegyenlőségi Programját elfogadja a jelen határozat meghozatalát segítő előterjesztés melléklete szerinti tartalommal.

Határidő: azonnal
Felelős: Polgármester

A határozati javaslat elfogadása egyszerű szótöbbséget igényel.

Melléklet: Dunavarsány Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja

Az előterjesztést tárgyalta: Pénzügyi, Jogi és Ügyrendi Bizottság
Humánpolitikai Bizottság

Az előterjesztést készítette: Janzsó Zsuzsanna intézmény-felügyeleti ügyintéző

Dunavarsány, 2012. december 3.

**Bóna Zoltán
polgármester**

Az előterjesztés törvényes:

**dr. Szilágyi Ákos
jegyző**

Dunavarsány Város Önkormányzatának

Esélyegyenlőségi programja

2013 -2018

1. Bevezetés

2. Az Esélyegyenlőségi Program Szabályozási háttere és alapelvei

2.1. Az Esélyegyenlőségi Program tartalmi elemei

2.2. Dunavarsány Város Önkormányzatának alapvető céljai, megnyilvánulásai az esélyegyenlőség biztosítása érdekében

3. Esélyegyenlőségi program

3.1. Általános társadalmi helyzetkép – Dunavarsány földrajzi, gazdasági, kulturális, demográfiai jellemzői

4. Az esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű társadalmi csoportok

4.1. Fogyatékkal élők általános helyzetképe

4.1.2. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.2. Idősek általános helyzetképe

4.2.1. Az idősek szociális ellátása a városban

4.2.3. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.3. Szegénységben élők szociális és gyermekjóléti pénzbeli és természetbeni támogatásának általános helyzetképe

4.3.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.4. Nők általános helyzetképe

4.4.1. Nemek egyenlősége

4.4.2. Társadalmi problémák, nemek közötti különbségek

4.4.3. Nemek munkaerő-piaci esélyegyenlőtlensége

4.4.4. Nemek jövedelmi helyzete

4.4.5. Nemek iskolai végzettsége

4.4.6. Nők és az erőszak

4.4.7. Nők és férfiak esélyegyenlőtlenségének csökkentése

4.4.8. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.5. Romák általános helyzetképe

4.5.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.6. Munkanélküliek általános helyzetképe

4.6.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.7. Gyermekvédelem

4.7.1. Családi napközi

4.7.2.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.7.3. Gyermekjóléti szolgáltatás és gyermekjóléti szolgálat

4.7.3.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.8. Egészségügyi ellátás általános helyzetképe

4.8.1. Egészségügyi alapellátás

4.8.2. Gyógyszertárak

4.8.3. Hiányosságok, fejlesztendő területek

4.9. Közoktatási ellátás általános helyzetképe

4.9.1. Óvodai ellátás

4.9.2. Alapfokú feladatellátás

4.9.3. Közoktatási feladatok összegzése

4.9.4. Hiányosságok, fejlesztendő területek

1. Bevezetés

Az esélyegyenlőség iránti igény, annak a ténynek a felismerésén alapul, mely szerint a különböző társadalmi csoportok, és azok tagjai vagyoni, családi, gazdasági helyzetük szerint jelentősen különböznek egymástól, és ez a különbözőség minden napjaikra is kihat: aki hátrányosabb helyzetben van, annak kisebb az esélye a továbbtanulásra, a munkához jutásra, a szakképzettség elnyerésére, a magasabb fizetésre, a magasabb társadalmi státusz és presztízs elérésére.

Az esélyegyenlőség a társadalom számára fontos érték. Segíti elérni azt a célt, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatások elérésére, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy anyagi helyzete, illetve életkora. Az egyenlő bánásmód elvének betartása, a társadalmi egyenlőtlenség csökkentése társadalmunk és az Európai Unió elvárásai alapján elsősorban a települések feladata. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Az esélyegyenlőség alapját a Magyarország Alaptörvénye XV. cikkének (2) bekezdése adja, mely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alaptörvény értelmében Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szerint az esélyegyenlőségi program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést, és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely a Kormány, az önkormányzatok és ezek intézményei, civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőségről szóló törvény 63/A. § (1) bekezdése értelmében „a helyi önkormányzat, – a külön jogszabályban meghatározott szempontok figyelembevételével – öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.” A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzés esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintést követően szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A helyi esélyegyenlőségi program elemzi a településen a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges feladatokat és forrásokat, és a végrehajtáshoz szükséges határidőket.

2. Az Esélyegyenlőségi Program Szabályozási háttere és alapelvei

2.1. Az Esélyegyenlőségi Program tartalmi elemei

Az esélyegyenlőségről szóló törvény 63/A. § (2) értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program

és a helyi önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összhangjáról. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a) az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

2.2. Dunavarsány Város Önkormányzatának alapvető céljai, megnyilvánulásai az esélyegyenlőség biztosítása érdekében

A Képviselő testület döntésein keresztül kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén annak érdekében, hogy a város valamennyi polgára a törvényben rögzített jogaival élni tudjon.

Elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt. Minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen.

A lehetőségeihez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

A város polgárai – nemre, vallásra, nemzeti, etnikai hovatartozásra, politikai vagy más véleményre, korra, a cselekvőképesség hiányára vagy korlátozottságára, fogyatékoságára tekintet nélkül – jogosultak igénybe venni valamennyi szolgáltatást és ellátást.

Elutasít mindennemű hátrányos megkülönböztetést és előítéletet. Az Önkormányzat és intézményei a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállalnak és ahol csak lehetséges, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat.

Elsődleges feladata a védelem, amely az egyén, a család, a köz és a helyi társadalom védelmét jelenti. Az önkormányzat a helyi társadalom zavartalan együttélését, működését szolgálja.

Mindenkinek joga van az emberhez méltó életre. az önkormányzat törekszik a szociális biztonság megteremtésére hogy senki ne szenvedjen szükséget, illetve a szükségben szenvedők ne maradjanak ellátás nélkül.

Törekszik a relatív biztonság érvényre juttatására, vagyis arra, hogy bármely társadalmi „kockázat” bekövetkeztekor, szociális szükséghelyzetben az egyén, a család életszínvonala lehetőség szerint ne kerüljön válságos helyzetbe.

Erősíti a szociálpolitikai beavatkozások preventív jellegét.

Segítséget ad, hogy a rászoruló minél tovább saját lakásában, környezetében élhessen.

Differenciáltan nyújt szociális szolgáltatásokat és ellátásokat annak érdekében, ellátás minden esetben egyénre szabott legyen.

Koordináló, szervező, együttműködő szerepet kíván betölteni a nem állami, egyházi és civil szervezetekkel. Ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében.

A jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a város önkormányzata a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződő egyesületekkel és alapítványokkal együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A fentiek alapján Dunavarsány Város Önkormányzata valamennyi polgára számára biztosítani szükséges az esélyegyenlőséget az élet valamennyi területén függetlenül a nemi, faji, vallási hovatartozására, az életkorára, a szexuális irányultságára és fogyatékoságára.

3. Esélyegyenlőségi program

Törekedni kell arra, hogy a közszolgáltatások egyenlő feltételekkel legyenek elérhetőek a lakosság számára. A fizikai hozzáférés megkönnyítése érdekében az épületeket a költségvetés biztosította keretek között akadálymentesíteni szükséges. Törekedni kell, hogy az új épületek megfeleljenek az ilyen jellegű előírásoknak is, valamint az akadálymentesített kommunikációs rendszereket használhassák a szolgáltatásokat igénybe vevők.

3.1. Általános társadalmi helyzetkép - Dunavarsány földrajzi, gazdasági, kulturális, demográfiai jellemzői

A Soroksári-Ráckevei Duna-ág közelében, Budapest déli peremétől mintegy 12 km-re elhelyezkedő Dunavarsány közigazgatásilag a Közép-Magyarországi Régióhoz, azon belül Pest megyéhez, a Ráckevei kistérséghez, valamint a Budapesti agglomerációhoz tartozik. Területe 22,52 km², állandó lakosainak száma közel 8000 fő.

A város két egymástól földrajzilag elkülönülő településrészből áll; a honfoglalás korában kialakult történelmi településrészből, Dunanagyvarsányból és a Budapest-Kelebia-Belgrád vasútvonal 1880-83 közötti megépítése után, a vasút mellé kiépült Dunakisvarsányból.

Népességét tekintve a település két városrészének lakói etnikai szempontból jól megkülönböztethetők. Nagyvarsány lakosságát főként a thüringiai svábok leszármazottai alkotják. Kisvarsány lakossága etnikai szempontból igen vegyes, az országban jelen lévő valamennyi népcsoport megtalálható területén.

Dunavarsány földrajzi elhelyezkedése révén rendkívül jó közlekedési adottságokkal rendelkezik. Az Európai Unió regionális politikájában kijelölt transz-európai közlekedési folyosók közül a dunai nemzetközi vízi út, a sugaras szerkezetű országos közút-, és vasúthálózat fókuszában található. A főváros is gyorsan elérhető a településen áthaladó 51. számú főközlekedési útnak és a Budapest-Kelebia villamosított vasúti fővonalnak köszönhetően. A távolsági autóbuszjárat Budapest Népligetig, míg a vonat Budapest Kőbánya-Kispest végállomásig közlekedik.

Dunavarsány természeti értékei következtében jelentős idegenforgalommal rendelkezik. A festői Duna-parti üdülőhelyek és a mesterségesen kialakított bányatavak kellemes pihenési, szórakozási lehetőséget biztosítanak a településre látogatóknak.

A település nevezetes természeti látnivalói közé tartozik a Kis-Dunán található mintegy 10 hektárnyi úszóláp, a Domariba-sziget, a Varsányhalmon található Árvalányhajas terület. Ady Endre emlékét idézi a háború után elpusztult Vészi-kúria udvarán található négy darab feketefenyő. A kastély gyakori vendégeként a költő itt írta például a Fekete Zongora című versét, illetve a Margita élni akar cikluskölteményét.

Az egykori bányatavak közül kiemelkedik a település északi oldalán fekvő közkezdvelt fürdőzőhely, a Rukkel-tó. Duna-parton jelentős sportcentrum a Középmagyarországi Általános Olimpiai Központ.

A nyár elején megrendezésre kerülő Dunavarsány Napok, a Szüreti bál, vagy a gyakran tizenöt-husz együttes részvétel megvalósuló népzenei találkozók minden évben sok idelátogatónak nyújtanak felejthetetlen élményt, szórakozást.

Dunavarsány a rendszerváltásig Délegyházával és Majosházával alkotott közigazgatási egységet és nagyközségi közös tanácsot működtetett. Ez a kényszerű együttműködés vált alapjává Dunavarsány későbbi kistérségi vezető szerepének.

A város legújabb kori történelme viszonylag rövid, de ezen idő alatt rendkívül dinamikusan fejlődött, különösen az utóbbi évtizedben. Az 1990-es évek elejétől zajló közműves beruházások túlnyomó többségét (víz, gáz, telefon, szennyvízcsatornahálózat) Dunavarsány koordinálta a kistérségben. Dunavarsány több mint 300 vállalkozással, 200 magánvállalkozással, illetve egy 90 hektáros ipari parkkal rendelkezik, amely a terület fekvése, könnyű megközelíthetősége miatt kiváló lehetőségeket nyújt a betelepülni kívánó vállalatok számára.

Az 1990-es években a tulajdonviszonyok átalakítására, a privatizációra, a külföldi tőkére alapozott új fejlődési pálya alapvetően meghatározta a régió, így Dunavarsány életét is. A város sikeresen használta ki gazdaságfejlesztési és befektetés ösztönzési lehetőségeket. A fejlődés hatására azonban nem vagy csak korlátozottan került sor a környezetvédelem, a térségi és városi társadalmi és kulturális élet, illetve kapcsolatok infrastrukturális és intézményes feltételeinek fejlődésére.

A 2008-as évben kezdődő gazdasági válság Dunavarsányban is érezte hatását. A gazdasági szerkezet átalakítása, a gazdasági szereplők által megtermelt javak, áruk és szolgáltatások értékesítésének drasztikus visszaesése egyértelműen a munkanélküliség növekedését eredményezte. A munkanélküliség mind anyagilag, mind pszichésen jelentős terhet ró az egyénre, és családjára. Megszüntetésére nincs mód, de a gazdaság alapvető feladata a munkanélküliség kezelése, a velejáró feszültségek enyhítése a passzív, munkanélküli ellátás rendszerével. A városnak egyik legfontosabb feladata a foglalkoztatási szint emelése az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök segítségével.

A gazdaság fejlesztése mellett a művelődés, az ismeretek bővítése, a közösségi lét természetes emberi igény. A mindennapi munka mellett az embereknek szüksége van arra, hogy ismereteiket bővítsék, képességeiket, készségeiket fejlesszék, kikapcsolódjanak, regenerálódjanak. Az ehhez kapcsoló formák és színterek az utóbbi évtizedekben gyökeres változásokon mentek keresztül. A település a teljes alapellátást biztosító intézményhálózaton túl emelt szintű ellátást biztosító intézményekkel és szervezetekkel is rendelkezik. A televízió mellett az internet beépült a mindennapi életbe, jelentősen megváltoztatva a művelődési szokásokat, az emberi kapcsolatokat.

Öntevékeny és autonóm civil szervezetek: alapítványok, egyesületek, körök, klubok, művészeti csoportok jöttek létre, a művelődés, az amatőr művészeti ágak különböző válfajainak művelésére. Még ha nem is a teljesség igényével tekintjük át, akkor is megállapítható, hogy jelenleg Dunavarsányban közel 30 ilyen szervezet jött létre és tevékenykedik manapság.

Dunavarsány Város Esélyegyenlőségi Programja 2013–2018

Településünk a teljes alapellátást biztosító intézményhálózaton túl emelt szintű ellátást biztosító intézményekkel és szervezetekkel is rendelkezik (pl. művészeti iskola, általános iskola nemzetiségi, testnevelés tagozata, idősek átmeneti otthona).

Dunavarsány a hazai kapcsolatokon túl a nemzetközi kapcsolatait is igyekszik ápolni. 1999 nyarán, többéves bemutatkozás, ismerkedés után került sor a testvérvárosi szerződés aláírására a németországi Gemmingennel, 2002. március 15-én a szlovákiai Szalóccal és 2008. május 17-én a kárpátaljai Csetfalvával. 2004. szeptember 18. óta Dunavarsány megkapta a városi címet.

Dunavarsány állandó népessége

9

	Állandó népesség			Lakó népesség		
	Férfi	Nő	Együtt	Férfi	Nő	Együtt
2011	3672	3812	7484	3654	3788	7442
2010	3636	3755	7391	3614	3720	7334
2009	3595	3700	7295	3575	3672	7247
2008	3506	3652	7158	3490	3633	7123
2007	3410	3517	6927	3373	3491	6864
2006	3275	3403	6678	3251	3392	6643
2005	3173	3325	6498	3150	3309	6459

4. Az esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű társadalmi csoportok

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól szóló 120/2010. (IV.16.) Kormányrendelet 2. § - a alapján az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok helyzetelemzését kell tartalmaznia. Ezen belül különösen foglalkozni kell a mély szegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a nők esélyegyenlőségi problémáival.

A Kormányrendelet 7. § - a alapján a fent említett társadalmi csoportokra vonatkozó intézkedés mellőzhető, ha megállapítható, hogy a település intézkedési körébe tartozó intézkedésekkel az esélyegyenlőségük tovább nem csökkenthető, illetve ha ilyen esélyegyenlőség nincs.

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélyét a társadalmat célzó helyi fejlesztések és beruházások révén is biztosítani szükséges a különböző területen lévő hátrányaikat kompenzáló intézkedésekkel.

Kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi, szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az alábbi fejezet tartalmazza célcsoportonként a helyzetelemzést, a feladathoz kapcsolódó ellátási formákat, az adott területen lévő hiányosságokat, fejlesztendő területeket.

4.1. Fogyatékkal élők általános helyzetképe

Különleges figyelmet kell kapniuk azoknak az embertársainknak, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. Lehetnek közöttük mozgáskorlátozott, érzékszervi vagy értelmi fogyatékkal élő emberek.

A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékossg, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) társadalmi beilleszkedési zavarokkal küzdenek.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint a fogyatékkal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal, és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.

Ezt a törvényt a fogyatékkal élő emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében alkották, melynek célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A törvényben megfogalmazott alapelv, hogy az állam, valamint a társadalom a szervezeteinek működése során ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékossg kialakulásához vezet. Olyan körülményeket kell létrehozni, amely integrálhatja a

fogyatékkal élőket. Kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

Kiemelten kezelendő az egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatáshoz. Fontos, hogy mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető legyen a közszolgáltatást nyújtó épület. A középületeknek a nyilvánosság számára nyitva álló része mindenki számára megközelíthető és bejárható, vész helyzetben biztonsággal elhagyható, a szolgáltatásai teljes mértékben használhatók legyenek. A fogyatékos személyeket illeti az akadálymentes környezet mellett, hogy a közérdekű információkhoz hozzájussanak, a biztonságos közlekedést igénybe tudják venni, valamint álljon rendelkezésre megfelelő számú és alapterületű parkolóhely részükre. A mindennapi életben segítségükre vannak a támogató szolgálatok és segédeszközök.

A fogyatékkal élők részére biztosítani kell a lehetőségekhez képest az alábbiakat:

Egészségügy területén: az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást, az ellátók speciális képzésének és továbbképzésének lehetőségét.

Oktatás-képzés területén: az óvodai nevelését, iskolai nevelését és oktatását ellátó iskolát, melyet a szülő választ ki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján.

Foglalkoztatás területén: a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását, felvételi eljárásnál egyenlő esélyű hozzáférést.

A munkanélküliség a fogyatékkal élők között sokkal magasabb, mint a többi hasonló korú munkavállaló között. Egyre nyilvánvalóbb, hogy a fogyatékos emberek nemcsak értéket teremtve működnek közre a nemzetgazdaság fenntartásában, de az ő alkalmazásuk csökkenti a szociális támogatások költségeit és visszaszoríthatja a szegénységet is.

A fogyatékkal élők szociális ellátása az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítésben nyilvánul meg, melyet a Dunavarsány Környéki Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálatnál igényelhetnek.

Fogyatékkal élők gyermekvédelmi és közoktatási ellátása az alábbi helyeken igényelhető a rászorultak számára

Dunavarsány Környéki Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Weöres Sándor Óvoda (érzékszervi-, beszéd-, enyhe fokban értelmi fogyatékos)

Árpád Fejedelem Általános Iskola (beszéd-, enyhe fokban értelmi fogyatékos)

4.1.2. Hiányosságok, fejlesztendő területek

A fogyatékos személyek ellátására szolgáló önkormányzati fenntartású intézmény működési engedélyei határozatlan időre szóló, hiszen mind a tárgyi mind a személyi feltételek teljesítettek. Jelenleg a várakozók száma nem teszi szükségessé egy-egy új intézmény létrehozását, így a Kormányrendelet 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján erre a feladatra vonatkozó intézkedést jelen program nem tartalmaz.

Az akadálymentesítésre vonatkozóan a közintézmények egy része még nem teljes körűen akadálymentesített, ezért az anyagi lehetőségek függvényében keresni kell a megvalósításának feltételeit.

4.2. Idősek általános helyzetképe

Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egy egyszemélyes háztartást tart fenn.

A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözyvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni.

Dunavarsány állandó népességének kor szerinti megoszlása

Időszak	Állandó népesség	Állandó népességből 0-2 évesek	Állandó népességből 3-5 évesek	Állandó népességből 6-13 évesek	Állandó népességből 14 évesek	Állandó népességből 15-17 évesek	Állandó népességből 18-59 évesek	Állandó népességből 60 év felettek
2000	5 702	164	180	599	62	202	3 507	988
2001	5 792	172	182	565	97	201	3 551	1 024
2002	6 027	190	192	584	63	245	3 687	1 066
2003	6 125	193	190	592	68	226	3 766	1 090
2004	6 301	205	193	589	86	227	3 883	1 118
2005	6 498	212	214	591	79	223	4 011	1 168
2006	6 678	234	225	594	87	242	4 096	1 200
2007	6 927	265	246	595	87	257	4 230	1 247

Dunavarsány Város Esélyegyenlőségi Programja 2013–2018

2008	7 158	284	258	592	83	278	4 344	1 319
2009	7 295	287	267	604	82	268	4 427	1 360
2010	7 391	260	286	617	74	261	4 491	1 402
2011	7 484	230	300	648	71	246	4 556	1 433

4.2.1. Az idősek szociális ellátása a városban

Étkeztetés

- Dunavarsány Környéki Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Erőspusztai Szociális Szolgáltató Közhasznú Társaság által működtetett Idősek Gondozóháza

13

Házi segítségnyújtás

- Dunavarsány Környéki Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Családsegítés

- Dunavarsány Környéki Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény

- Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Erőspusztai Szociális Szolgáltató Közhasznú Társaság által működtetett Idősek Gondozóháza

4.2.3. Hiányosságok, fejlesztendő területek

Az idősellátásban résztvevő önkormányzati intézmény működési engedélye határozatlan időre szóló, mert az előírt személyi és tárgyi feltételek adottak.

Az Idősek Gondozóháza férőhelybővítésének igényére az Önkormányzatnak nincs adata. Az Önkormányzat hatáskörébe annak fejlesztése nem tartozik, így a Korm. Rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja alapján erre a feladatra vonatkozó intézkedést jelen program nem tartalmaz.

4.3. Szegénységben élők szociális és gyermekjóléti pénzbeli és természetbeni támogatásának általános helyzetképe

Pénzbeli ellátásban részesülők száma (fő)

Ellátások	2010	2011
Aktív korúak ellátása	7	21
Idős korúak járadéka	4	3
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	269	328
Ápolási díj	48	52

Dunavarsány Város Esélyegyenlőségi Programja 2013–2018

Normatív lakásfenntartási támogatás	69	113
Helyi (települési) lakásfenntartási támogatás	12	18
Átmeneti segély	269	148
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	347	354
Temetési segély	11	16

Pénzbeli ellátások (e Ft)

Ellátások	2010	2011
Aktív korúak ellátása	6 777	11 738
Idős korúak járadéka	1 317	1 135
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	2 703	3 753
Ápolási díj	18 354	17 798
Normatív lakásfenntartási támogatás	3 757	4 227
Helyi (települési) lakásfenntartási támogatás	382	307
Átmeneti segély	4 778	2 160
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	4 444	4 283
Temetési segély	240	350

Pénzbeli ellátásokban részesülő fő, vagy családok száma és a segély mértéke növekedést mutat. Az álláskeresési ellátás megszűnését követően a szociális ellátórendszer "szívja magába" a jogosultság-vesztett rászorult réteget. Másrészt az igényjogi létszám emelkedése a munkahelyek tartósan tűnő elvesztésével magyarázható. Önkormányzatunk az ellátásban részesülők közfoglalkoztatáshoz való hozzájárulásában nyújt segítséget, továbbá minden ösztönzővel törekszik az aktív munkaerő-piaci integrációra.

A normatív módon pontosított jogi szabályok biztosítják a támogatást a létfenntartást veszélyeztető egyéni-, családi krízishelyzetek, a szociálisan sebzettnek minősített személyek számára a hozzáférés lehetőségét.

Az átmeneti segély

- A lakhatást veszélyeztető krízisállapot miatt rászoruló (tudatos fogyasztóként közüzemi díjhátralékkal rendelkezők, tüzelőanyaghoz való hozzájárulásban akadályozottak, hajléktalan szállásdíj-fizetési kötelezettségét teljesíteni nem képes rászorultak).

- A lakhatást veszélyeztető elemi kár miatt anyagi segítségre szoruló.
- Az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó gyógyszerköltség kifizetésében akadályozott.
- Anyagi segítségre szoruló nyugellátásban részesülő rászoruló.
- A munkaerő-piaci integráció, reintegráció elősegítéséhez anyagi segítségre szoruló személyek/családok létfenntartásának megsegítéséhez kíván hozzájárulni.

4.3.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

Helyi szintű rendelet folyamatos felülvizsgálata szükséges, a reális igények érvényre juttatásával racionálisan épüljön ki a helyi ellátási rendszer.

A szükségletek, reális igények folyamatos szakmai nyomon követése szükséges az ellátórendszer megújuló stabilitása okán. A pénzbeli ellátások természetben nyújtott ellátásokkal történő kiváltási lehetőségének folyamatos vizsgálata, a támogatás célzott, tudatos felhasználására figyelemmel.

Folyamatos szakmatársadalmi párbeszéd, szociális meghallgatás, szakmai szükséglet és igényfelmérés az érintett intézmények bevonásával.

4.4. Nők általános helyzetképe

Férfiak és nők aránya

Időszak	Állandó népességből a 18-54 éves nők száma	Állandó népességből az 55 év feletti nők száma	Állandó népességből a 18-59 éves férfiak száma	Állandó népességből a 60 év feletti férfiak száma	Állandó népességből férfiak összesen	Állandó népességből nők összesen
2000	1 531	796	1 774	394	2 787	2 915
2001	1 565	804	1 798	408	2 832	2 960
2002	1 627	848	1 851	427	2 947	3 080
2003	1 662	876	1 881	437	2 988	3 137
2004	1 720	902	1 929	450	3 070	3 231
2005	1 767	939	2 004	469	3 173	3 325
2006	1 787	963	2 058	488	3 275	3 403
2007	1 849	990	2 130	508	3 410	3 517
2008	1 900	1 038	2 186	539	3 506	3 652
2009	1 919	1 072	2 239	557	3 595	3 700
2010	1 928	1 106	2 290	569	3 636	3 755
2011	1 970	1 119	2 324	576	3 672	3 812

4.4.1. Nemek egyenlősége

A nemzeti jogszabályok közül a nemek közötti megkülönböztetés általános tilalmát az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdése rögzíti, valamint a (3) és (5) bekezdése kimondja, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, valamint Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. Az Esélyegyenlőségi törvény tiltja a nemi alapú diszkriminációt is.

A nők és férfiak közötti esélyegyenlőség biztosítása az Európai Unió, azon belül Magyarország egyik legfontosabb politikai célja.

A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az egyenlő bánásmóddal szemben az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy lépéseket kell tenni a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein, így az oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság, közélet.

A jogszabályok a nemek közötti diszkriminációt tiltja. Így a férfi polgárok ugyanúgy élhetnek ezekkel a jogokkal, mint a nők. Bár a gyakorlatban a férfiakat sokkal kevesebb hátrányos megkülönböztetés éri, mint a nőket. Az erőfeszítések ellenére a nemek közötti esélyegyenlőség még ma sem valóság, még mindig jelentősek a bérkülönbségek, elvétve találni csak női vezetőket politikai és gazdasági területeken, mindennaposak a diszkriminatív álláshirdetések. Legfontosabb feladat ezen megkülönböztetések felszámolása, jelentős mértékű csökkentése.

4.4.2. Társadalmi problémák, nemek közötti különbségek

A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Túlnyomórészt a nők látják el a gyerekeket és az időseket, sőt, magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is, ezért sokkal nagyobb a megterhelésük munkavállalóként. Ennek enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltásra van szükség. Biztosítani és segíteni kell a munka és a magánéleti kötelezettségek összehangolását családon belül, a nők és férfiak számára egyaránt.

4.4.3. Nemek munkaerő-piaci esélyegyenlőtlensége

A nők általában „nőies” szakmákat tanulnak, - így egyes területeken az alkalmazottak kizárólag nők pl.: bölcsődékben, óvodákban, pedagógus pályán, szociális intézményekben, szolgáltatóknál - jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorultak, szorulnak.

Az elmúlt 100 év alatt a nők foglalkoztatása megkétszereződött. A társadalmi változások, a gazdasági élet fejlődése következtében az emberi munkaerő szükséglet iránti igény is nőtt. A felsőfokú végzettség iránti igény fokozatos növekedést mutat a nők esetében is, így az oktatói, nevelői munkakörökben részvételük ma már jelentősebb a férfiakénál.

A foglalkoztatottsághoz képest fordított arány tapasztalható a nemek közötti munkanélküliség területén. A gyermekek számának növekedése a nőket „megbízhatatlan”, míg a férfiakat „megbízható” munkaerőnek tünteti fel a munkaadók szemében, mivel a nők feladatának tartják a gyermeknevelést, s ezért csak „másodlagos” munkaerőnek tartja őket a munkaerőpiac, s gyakran ezeket a sztereotípiákat a nők is elfogadják.

4.4.4. Nemek jövedelmi helyzete

A nők bérelmaradása elsődlegesen nem annak tulajdonítható, hogy azonos munkáért nem azonos bért fizetnek a férfiaknak és a nőknek, hanem annak, hogy a két nemhez tartozók eltérő típusú munkát végeznek. Az egyenlőtlen bérezés általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést is eredményez. A nők öregségi nyugdíj összege is lényegesen alacsonyabb, mint a férfiaké.

4.4.5. Nemek iskolai végzettsége

Országos átlaghoz hasonlóan a nők iskolai végzettsége általánosságban valamivel magasabb, mint a férfiaké. A munkaképes korú nők nagyobb százalékának van középfokú, illetve felsőfokú végzettsége, mint a hasonló korú férfiaknak. A férfiak viszont magasabb arányban rendelkeznek szakképesítéssel. A lányok a gimnáziumokban jelentősen felül, a szakiskolákban jelentősen alul képviseltek. Az iskolai rendszeren kívüli képzésekben is a nők relatíve magasabb számban vesznek részt, mint a férfiak. A munkaerő-piaci képzések sajátossága, hogy a képzésben részt vevő nők aránya általában közel 10 %-kal magasabb a képzésben részt vevő férfiak arányánál.

4.4.6. Nők és az erőszak

A nők elleni erőszak lehet: családon belüli erőszak, szexuális zaklatás, nemi erőszak, emberkereskedelem, prostitúció, fenyegető zaklatás, kényszerházasság. A nők elleni kapcsolati erőszak elkövetője általában férfi, akitől az áldozat többé vagy kevésbé függ, vagy függött, vagy akivel szemben az áldozat épp függetlenségét igyekezett megvédeni. A nők (és a gyermekek) elleni szexuális erőszak döntő hányada családi, ismeretségi kapcsolatokon belül történik. A nők (és gyermekek) azonban nem csak a partnerkapcsolatban szenvednek el szexuális erőszakot, hanem idegenektől, közterületeken, szolgáltató - és munkahelyen stb. is. A bűncselekményekben a nők ötször gyakrabban jelennek meg sértettként, mint elkövetőként.

4.4.7. Nők és férfiak esélyegyenlőtlenségének csökkentése

A nők és férfiak esélyegyenlőtlenségére az országos adatok jellemzőek.

A nők gazdasági kiszolgáltatottságának csökkentésére, a nőket érő erőszak megakadályozására, a nők gazdasági életben, valamint közéletben való részvételének növelésére nincs az önkormányzatnak hatásköre, így intézkedést ezzel kapcsolatosan a Kormányrendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja alapján jelen program nem tartalmaz.

4.4.8. Hiányosságok, fejlesztendő területek

A nők és a férfiak esélyegyenlőtlenségének csökkentését az Önkormányzat hatáskörébe tartozó intézkedésekkel nem tudja csökkenteni, így a Kormányrendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja alapján erre a feladatra vonatkozó intézkedést jelen program nem tartalmaz.

A nők munkába állásának segítéséhez kapcsolódik a családi napközi igénybevételének szociális támogatása.

4.5. Romák általános helyzetképe

A magyarországi kisebbségeknek a társadalomban betöltött helyzetét az Alaptörvény XXIX. cikkének (1) bekezdése rögzíti, mely kimondja, hogy Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

Becslések szerint Magyarországon a cigány népesség száma jelenleg mintegy 450-600 ezer főre tehető. A csökkenő nem roma népességgel szemben létszámuk nő, és a demográfiai előrejelzések szerint a következő 50 évben népességen belüli arányuk a jelenlegi 5%-ról 11%-ra emelkedik.

Anyanyelvük általában magyar, de a lovári nyelvet is beszéli néhány százalékuk. Általában azonos kisebbségűek házasodnak, de jellemző körükben a vegyes házasság. Többségükben általános iskolai végzettséggel, illetve szakképzettséggel is rendelkeznek.

A romák legnépesebb korosztálya a legfiatalabbak csoportja. Szociális körülményeket, gazdasági helyzetüket tekintve a romák a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportját alkotják. A romák munkaerő-piaci helyzete drámai mértékben romlott a rendszerváltás után. Az állami építőipari cégek, mezőgazdasági szövetkezetek, amelyek a legtöbb roma betanított munkást foglalkoztatták, tönkrementek.

A romák a legveszteségesebb gazdasági ágazatokban dolgoztak, és ezeknek is a legalacsonyabban képzett munkásai voltak. Munkavállalásukat számos tényező nehezíti, így alacsony képzettségi szintjük, a munkaerőpiacon tapasztalható diszkrimináció. A romák alkalmazásának egyik jellemzője; a nem bejelentett – tehát nyugdíj- és egészségügyi járulékfizetéssel nem járó –, alkalmi munkák elterjedése. A romáknak a nem roma lakossághoz képest jelentős hátrányokkal kell szembenézniük az iskolázottság területén is.

A roma gyerekek az átlagnál jóval alacsonyabb arányban részesülnek óvodai ellátásban, és hátrányaik az iskolai előmenetel tekintetében is számottevőek: közülük az átlagosnál kevesebben fejezik be az általános iskolát, és csak szórványosan kerülnek be a középfokú, illetve a felsőfokú oktatásba. A tizenéves korukban, akár több gyere-

ket is szülő roma nők teljesen kiszorulnak az oktatási intézményrendszerből, következésképpen a munkaerő-piacról is. Ezen folyamat drasztikus következménye, hogy kizárólag segélyből fognak élni, s emiatt kiesnek a biztosítás alapú nyugdíjrendszerből is.

A fent leírtak országos mutatók, melyek Dunavarsányban nem lelhetőek fel. A városban Cigány Kisebbségi Önkormányzat működik, mint a roma helyi érdekképviselő szervezet. A romalakosság tényleges számáról pontos adatokkal nem rendelkezik az Önkormányzat. A településen nincsenek roma negyedek, nincs etnikai elszigeteltség, nem éreztetni hatását a szegénység.

4.5.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

Az országosan jellemző hátrányok tünetei a városban nem érzékelhetőek ezért a kormányrendelet 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján erre a feladatra vonatkozó intézkedést jelen program nem tartalmaz.

4.6. Munkanélküliek általános helyzetképe

Nyilvántartott álláskeresők száma

Időszak	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Nyilvántartott álláskeresők száma férfi	Nyilvántartott álláskeresők száma nő
2000	95	44	51
2001	66	32	34
2002	80	45	35
2003	94	35	59
2004	93	43	50
2005	84	38	46
2006	86	40	46
2007	96	43	53
2008	95	42	53
2009	210	112	98
2010	222	108	114
2011	194	83	111

4.6.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

Az Önkormányzat lehetőségeihez mérten törekszik a városban lévő beruházások, vállalkozások segítésére, nagy beruházások előmozdítására, a munkahelyteremtés gyakorlati megvalósítására a városlakók életminőségének és életfeltételeinek javítása érdekében.

A foglalkoztatottság csökkentését az önkormányzat hatáskörébe tartozó intézkedésekkel nem tudja befolyásolni, így a Kormányrendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja alapján erre **a feladatra vonatkozó intézkedést jelen program nem tartalmaz.**

4.7. Gyermekvédelem

4.7.1. Családi napközi

Helyzetelemzés

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi - az alapellátáson túli szolgáltatásként - speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatással segítheti a családokat.

2012. évben 3 családi napközi működik, az intézményekben az engedélyezett férőhelyek száma 7-7-14, így összesen 28 kisgyermek felügyelete biztosítható családi napközik keretében. A családi napközik elsősorban a magasabb jövedelemmel rendelkező családok gyermekei számára biztosítanak elhelyezési lehetőséget, tekintettel a fizetendő térítési díjak összegére.

Dunavarsányban az önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal, mely segít a családi napközit igénybe vevő szociálisan rászorult családok számára.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a bölcsődés korú gyermekek részére nyújtott szolgáltatások, ill. napközbeni ellátásuk érdekében működő családi napközik fejlesztése szükségszerű, figyelembe véve a bölcsődés korú kisgyermekek szüleinek munkavállalási esélyeinek növelését, a családok anyagi helyzetének, a gyermekek esélyegyenlőségének javítását.

4.7.2.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

A családi napközis férőhely bővítésének igényére az Önkormányzatnak nincs adata. Az Önkormányzat hatáskörébe annak fejlesztése nem tartozik, így a Korm. Rendelet 7. § (1) bekezdés b) pontja alapján erre a feladatra vonatkozó intézkedést jelen program nem tartalmaz.

4.7.3. Gyermekjóléti szolgáltatás és gyermekjóléti szolgálat

Helyzetelemzés

A gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, mely szolgáltatást a Dunavarsány Környéki Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat nyújtja. A gyermek védelembevételére jegyzői hatáskör, mely feladatot a Polgármesteri Hivatal látja el.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § n) pontja alapján: „veszélyeztetettség” olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Veszélyeztetett gyermekek számának alakulása okok szerint

Okok	Veszélyeztetett gyermekek száma	
	2010	2011
Anyagi ok	13	15
Gyermeknevelési probléma	27	25
Intézménybe való beilleszkedés	11	11
Magatartászavar	7	6
Családi konfliktus	11	12
Szülők életvitele	9	12
Szülői elhanyagolás	7	6
Családon belüli bántalmazás	1	3
Retardáció	1	1

Védelembe vett gyermekek

Okok	Védelembe vett gyermekek száma	
	2010	2011
Szülőnek felróható magatartási ok, elhanyagolás	9	8

4.7.3.1. Hiányosságok, fejlesztendő területek

A jogszerű eljárások továbbiakban történő megőrzése. A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentésében való szakmatársadalmi szerepvállalás. A gyermekek családban történő nevelkedésének biztosítására törekvő hatósági szerepvállalás. Az együttműködő részvétel tudatos erősítése a hatósági és szolgáltató szektor között. Kommunikációs csatornák szélesítése a gyermeki jogok, érdekek védelmében. Az iskolai szociális munka helyének, szerepének igény- és szükségletvizsgálata, felmérése a helyi intézményben.

Kötelező erővel van jelen a évente legalább egy alkalommal megrendezésre kerülő szakmai konzultációs fórum az együttműködés intézményesülése érdekében. Folyamatos szakmatársadalmi párbeszéd. Az együttműködésben fontos szerepet kell kapnia az egyedi esetek, krízisállapotok, a veszélyeztetettség helyzetének körültekintő vizsgálatának, szakmai álláspont kialakítása, az esetleges jövőbeli szakmatársadalmi részvétel szereplőire történő javaslat megtétele.

4.8. Egészségügyi ellátás általános helyzetképe

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (4) bekezdése alapján a települési önkormányzat köteles gondoskodni - többek között - az egészségügyi alapellátásról. A települési önkormányzatoknak az egészségügy területén kötelezően ellátandó feladatait az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szabályozza.

4.8.1. Egészségügyi alapellátás

A beteg lakóhelyén, illetve annak közelében kell biztosítani, hogy választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § -a alapján a települési önkormányzat a közigazgatási területén, az általa kialakított körzetekben gondoskodik az egészségügyi alapellátás körében:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról, valamint
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Dunavarsányban területi ellátási kötelezettséggel egészségügyi alapellátást biztosító egészségügyi szolgálatok száma:

- Felnőtt háziorvos: 4
- Gyermek háziorvos: 2
- Területi védőnő: 3

- Iskola-területi védőnő: 1
- Fogorvos: 2
- Iskola-fogorvos: 1
- Iskola-egészségügyi orvos 1

4.8.2. Gyógyszertárak

A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény szabályozza a gyógyszertárak működését.

A gyógyszertár egészségügyi feladata a lakosság gyógykezeléséhez kapcsolódó gyógyszerek, tápszerek, gyógyászati segédeszközök és a gyógyszertárban forgalmazható egyéb termékek helyes alkalmazásra vonatkozó teljes körű tájékoztatással történő kiszolgáltatása, az e termékekkel kapcsolatos, a betegségek megelőzését szolgáló, a betegekkel történő együttműködést megvalósító felvilágosító, tanácsadó szolgáltatás, a helyes és eredményes gyógyszeres terápia elősegítése, követése, valamint a prevencióban, népegészségügyi programokban való részvétel.

Dunavarsányban jelenleg 1 gyógyszertár működik, mely szolgáltatás a városközponttól távol esik.

4.8.3. Hiányosságok, fejlesztendő területek

- az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentésének elősegítését a helyi közösség tagjainak bevonásával,
- a helyi közösségi részvétel erősítését az egészségi állapot javítását célzó döntések és közösségi tevékenységek területein,
- az egészségügyi alapellátás elsődleges prevenció területén való feladatvállalásának fokozását, valamint
- a környezet-egészségi kockázatok csökkentését.

4.9. Közoktatási ellátás általános helyzetképe

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium által 9331-0/2010. iktatószám alatt kiadott Módszertani Segédlet a Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok Megalkotásához értelmében a Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 105. §-a alapján készítendő Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv részét képezi a helyi esélyegyenlőségi programnak.

A Közoktatásról szóló törvény 105. § értelmében a helyi önkormányzat az önkormányzati intézkedési terv részeként vagy az abban foglaltakra tekintettel önálló intézkedési tervként meghatározza a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.

Az Oktatási Esélyegyenlőségi Terv alapvető céljai:

- a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülésének biztosítása
- az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása a településen élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Az önkormányzat fenntartásában 3 működő intézmény látja el a közoktatási feladatokat.

Az intézmények gyermeklétszámai a 2011/2012-es tanévben

	2011/12-es tanév október 1-jei létszám
Weöres Sándor Óvoda	310 fő
Erkel Ferenc Művészeti Iskola	171 fő
Árpád Fejedelem Általános Iskola	599 fő

4.9.1. Óvodai ellátás

Weöres Sándor Óvoda 310 fő

Az óvodákban a halmozottan hátrányos helyzetűek (továbbiakban: HHH) beazonosítása megtörtént, a szülőket tájékoztatta az intézményvezető a halmozottan hátrányos helyzet feltételeiről és az ezzel járó támogatásokról. A szülői nyilatkozatok száma alapján a 2011/2012-es nevelési évben 4 HHH gyermek járt az óvodába.

Ez az óvodába beíratott gyermekek 1,29 %-a. A településen minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára biztosított, hogy óvodába járjon.

A hátrányos helyzetű gyermekek aránya beavatkozást nem igényel, a nevelési évben 310 fő beíratott óvodás közül 68 fő, azaz 21,94 % hátrányos helyzetű.

Sajátos nevelési igényű óvodások száma 6 fő, azaz 1,94 %. A korai felismerés és fejlesztés kiemelt feladat kell, hogy legyen a továbbiakban is az iskolai sikeresség érdekében.

4.9.2. Alapfokú feladatellátás

Az Árpád Fejedelem Általános Iskola 599 fő

Általános iskolai oktatást nemzetiségi oktatást és gyógypedagógiai nevelés-oktatást folytat. Az általános iskolába beíratott gyermekek létszáma a 2011. október 1-jei adatok alapján 599 fő. Az általános iskolában a halmozottan hátrányos helyzetűek beazonosítása megtörtént, a szülőket tájékoztatta az intézményvezető a halmozottan

hátrányos helyzet feltételeiről és az ezzel járó támogatásokról. A 2011/2012-es tanévben 54 HHH gyermek járt az intézménybe. Ez a korosztály 9,02%-a.

A hátrányos helyzetű gyermekek aránya a tanulók közül 269 fő, azaz 44,91% volt.

Sajátos nevelési igényű tanuló a tanévben 15 fő, azaz 2,50% volt.

Intézményi szinten nem tapasztalható probléma a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányával kapcsolatosan.

A halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma nem teszi ki az összes tanuló 10 %-át. A helyben lakó gyermekek körében nem haladja meg a sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkor országos átlagot (vagyis nem több 7%-nál).

A helyben lakó gyermekek körében nem haladja meg az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek, tanulók többi tanulóhoz viszonyított aránya az országos átlagot (vagyis kevesebb 5%-nál).

Nem mutatható ki területi koncentráció az SNI gyermekek lakóhelyét illetően.

A közoktatási törvényben előírt feltételek az SNI és részképesség zavarokkal küzdő tanulók nevelése-oktatása tekintetében biztosítottak.

4.9.3. Közoktatási feladatok összegzése

A településen ellátott közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok: gyógypedagógiai nevelés; fejlesztő felkészítés; logopédiai ellátás; gyógytestnevelés. Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/tanuló intézményes nevelésben-oktatásban részesülhet. Ennek ellenére a gyermekek felkutatása érdekében mihamarabbi szocializációjuk megkezdése, intézményes fejlesztése érdekében, szabályozottá kell tenni az információáramlás rendszerét, mivel előfordulhat, hogy van „kallódó” gyerek.

Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval közös óvodai nevelésének, iskolai integrált nevelésének, oktatásának feltételei adottak.

Az általános iskolában évről évre nincs jelentős eltérés az évismétlési, lemorzsolódási, vagy továbbtanulási mutatókban, ezért beavatkozás tervezése nem szükséges az oktatás színvonalának növelése, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének biztosítása érdekében.

A rendelkezésre álló humán-erőforrás és szakos ellátottság tekintetében sincs jelentős eltérés a település intézményeiben. Az intézmények szakos ellátottsága jó színvonalú.

A város közoktatási intézményei funkciójuknak, létszámuknak megfelelő arányban részesülnek a fenntartói hozzájárulásokból, illetve az egyéb anyagi és természetbeli támogatásokból. Az általános iskolában az emelt szintű oktatás feltételei biztosítottak, az intézmény biztosítja a német nemzetiségi nyelvoktatást, megteremti az integráció feltételeit, azt folyamatosan bővíti. Rendelkezésre állnak a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához szükséges, jogszabályban meghatározott feltételek (szakos

ellátás, személyi- és tárgyi feltételek, kötelező felülvizsgálatok). A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók minőségi oktatásához szükséges jogszabályi és szakmai előírások biztosítottak. Az intézményekben nem haladja meg az SNI és részképesség zavarokkal küzdő tanulók együttes aránya a 7%-ot, ill., az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített tanulók aránya az 5%-ot. Kivétel ez alól a speciális, szegregált tagozat.

Az óvodában és iskolában, az alapító okiratoknak megfelelően biztosított az SNI gyermekek integrált nevelése-oktatása. Ehhez az erőforrások rendelkezésre állnak. A HHHH gyermekek tanulók beazonosítása évente megtörténik.

Az intézmények mindegyike alkalmaz korszerű, inkluzív pedagógiát, differenciáló módszertant és a kulcskompetenciákat fejlesztő programokat a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatásának megvalósítása érdekében. Az intézmények és a társadalmi, szakmai partnerek közötti kapcsolat rendszeres, az együttműködés hatékony. A társadalmi partnerek bevonása azonban még hatványozottabban szükséges az esélyegyenlőség növelése érdekében tervezett intézkedések, programok véleményezése, nyomon követése és értékelése kapcsán.

Az önkormányzata települési közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve 2007-2013-ig szól, azonban a Nemzeti Köznevelési Törvény tervezetének figyelembevételével a fejlesztési célok és a tervezett beavatkozások felülvizsgálatra szorulnak.

4.9.4. Hiányosságok, fejlesztendő területek

A felülvizsgált, aktualizált Oktatási Esélyegyenlőségi Terv külön fejezetben részletesen foglalkozik a célok végrehajtásához szükséges komplex beavatkozásokkal, konkrét intézkedéseket és akciótervet fogalmaz meg, így jelen dokumentumban ezen beavatkozások ismételt megjelenítése nem indokolt.